

Модел D: Най-честите въпросите на бащите и майките.

С идването на дъщерите и синовете започва един нов етап в живота, оцветен в очакване, в който се изживяват много щастливи моменти. По същия начин, идват и нови отговорности, мислейки винаги за доброто на дъщерите и синовете и за това да им предложим инструменти, с които да се разгърнат в бъдеще. Има много за решаване, както може да бъде изборът на лингвистичен модел, по който да се обучават. И това също е интересно за хората, които наскоро да дошли да живеят в Навара. Това са най-честите въпроси, които обикновено възникват около лингвистичното потапяне в баския език, също наречено „Модел D“.

Как работи лингвистичното потапяне в баския език? Какви езици се научават?

В модела на лингвистичното потапяне, преподаването се осъществява на баски език. Учениците научават езика, докато усвояват учебните съдържания.

Успехът се основава на следното: става въпрос за интензивна програма, където се посвещава необходимото време на всеки език, ранна е и е много издържана методически.

Очевидно, в днешно време, говорим за многоезично образование, тъй като из между целите на този модел са включени, освен да бъдат овладени баски и кастилски (испански) език, да се имат добри познания и по чужд език, също така да бъдат оценени тези на мигрантското население в образователната общност. Така, учениците, след като завършат началния етап на обучение, владеят баския и кастилския език и получават добро ниво на английски език.

Поради тази причина, с модела D започва един образователен процес, в който, например, ще се научи да чете на един език, но впоследствие ще приложи това знание при останалите. Учебните съдържания и научаването на езиците ще вървят ръка за ръка.

Тогав, ще научат ли също и испански език?

Да. Основният език в училище е баският, но също така се изучава и испански. Има специален предмет за неговото изучаване. Освен това, присъствието на испанския в различните социални области ще бъде достатъчно за да допълни научаването.

Не знам баски. Как мога да помагам с училищните задачи?

Училищното задание е самостоятелна работа, в която момичетата и момчетата трябва да бъдат независими.

Ключът се крие в това да придобият добри навици за учене (да се установи времеви режим, да се разполага с подходящо пространство, да са налични материали за консултация...) и в това да съществува добра комуникация между училището и семейството. Ако в някакъв момент имат нужда от по-точна помощ, може да бъдат помолени да ни обяснят за какво се отнася и да им се помогне да намерят отговора или решението, но без да се стига до написването на заданието им.

И, разбира се, също можем да протегнем ръка към онлайн преводачите. В това видео се обяснява как можете да използвате elia.eus (преди itzultzailea.eus) и Google translate, които освен уеб версията разполагат със съответните си приложения и са много удобни: така, ако получим задание на хартия, е толкова лесно колкото да се направи снимка на текста, който трябва да се преведе.

Във всеки случай, въпреки че тези преводи са много полезни, трябва да се има предвид, че не винаги са точни и, както всички автоматични преводачи, могат да съдържат грешки. Въпреки това, колкото да се разбере условието на упражнение обикновено са достатъчни.

Ако въщи използваме друг език, който не е нито баски, нито испански, няма ли да е прекалено?

Не. Всъщност, е една огромна възможност да можете да научите още един език. Децата се справят добре в многоезицието. Може да бъде необходимо малко повече време, за да говорят на всички езици, но най-важното е крайният резултат, не да се научи всичко, колкото се може по-бързо.

Винаги е важно да се познават местните езици на мястото, на което живеем, в Навара баския и испанския език. Чрез училището и социалните контакти момчетата и момичетата могат да усвоят тези езици, инструменти, които ще им помогнат в тяхното културно, професионално и социално бъдеще.

Постоянно пристигат в Навара хора от различни райони на произход, с различни култури и езици. Предаването на семейния език може да продължи в Навара и е важно да се случи, защото дава на поколението, което расте тук културните отправни точки за техните семейства и им позволява да поддържат връзката с роднините, които остават на родното им място. Освен това, да владееш семейния език осигурява солидна основа за добро последващо научаване на други езици.

Хората, идващи отвън, които са научили баски често разказват, че този факт им е отворил врати, и им е помогнал да опознаят по-добре Навара и да имат повече възможности. Език може да се научи на каквато и да е възраст, но в детството е по-лесно отколкото в зряла възраст. Във всеки случай става въпрос за надграждане, да се предложи възможността за научаване на още езици, да придобиеш богатството, което носи със себе си научаването също така и на баски език.

Не знам нищо на баски. Как мога да подпомогна процеса на обучение на моя/та дъщеря/син?

Съществуват множество ресурси онлайн и **era.eus** се развива постоянно, за да ти бъдат под ръка. Също така можеш да попиташ в езиковата служба по баски език на твоето село или град, както и да се наслаждаваш на многобройните възможности, които предлага културния дневен ред. И, разбира се, обучавайки се момичетата и момчетата на баски, те самите ще започнат да плетат своята мрежа от приятелства, с която ще могат да практикуват езика.

Вярно е, че ако не се познава баския, е нормално да се мисли „няма да предавам аз баския!“, но това, което можеш да предадеш на твоите дъщери и синове е положителна нагласа към този език, за да видят, че теб също те интересува, че се опитваш да научиш думи, че се забавляваш с този език, че оценяваш много това, че го изучават...
Всичко това е в твоите ръце.

Кое е подходящото за мен училище? Ако в училището в моето градче няма модел D, какво мога да направя?

Училищната карта посочва кое училище с предложение на модел D съответства на всяко семейство, според тяхното местожителство.

Ако в училището на вашето населено място няма предложение на модел D, съществува възможността да поискате от Образователния департамент отварянето на нова линия.

За тази цел, трябва да попълните една молба и да я изпратите чрез регистрация на вниманието на генералния директор на образованието. Ще проучат възможното отваряне на нова линия на модела D, в което измежду други фактори, ще имат предвид броя на момичетата и момчетата, за които се отправя искането за новата линия. Колкото повече заявления, толкова по-лесно ще е да бъде взето под внимание искането.

